

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

**8. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΚΑΙ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ
(STAKEHOLDERS) ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

«ΙΑΤΡΙΚΗ»

Ημερομηνία Αναφοράς: 09/07/2025

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ (STAKEHOLDERS)

Βασιζόμενοι σε ποικίλες πηγές και υλικό, διαμορφώνεται μια συνεκτική εικόνα για τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνεται υπόψη η ανατροφοδότηση των φοιτητών Ιατρικής, αποφοίτων και άλλων εμπλεκόμενων μερών στην αναθεώρηση και συνεχή βελτίωση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Η επικαιροποίηση της ύλης και η προσαρμογή των μαθημάτων γίνεται σε ετήσια βάση και ακολουθεί συγκεκριμένη, δομημένη διαδικασία. Οι διδάσκοντες υποβάλλουν προτάσεις βάσει της εμπειρίας τους από την προηγούμενη διδασκαλία και με βάση τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων από τους φοιτητές. Οι αξιολογήσεις αυτές, που διενεργούνται στο τέλος κάθε εξαμήνου, προσφέρουν πολύτιμη πληροφορία για την ποιότητα της διδασκαλίας, τη σαφήνεια των στόχων, τη συνάφεια της ύλης, και την αποτελεσματικότητα των μεθόδων διδασκαλίας.

Στο πλαίσιο των Τομέων και της Επιτροπής Προπτυχιακών Σπουδών (ΕΠΣ), οι αξιολογήσεις και εισηγήσεις των φοιτητών, αποφοίτων ή και διδασκόντων συζητούνται και οδηγούν σε αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών ή στην εισαγωγή νέων μαθημάτων. Η ΕΠΣ συνεργάζεται με την ΟΜΕΑ, παρακολουθεί τους δείκτες απόδοσης και εισηγείται νέες διδακτικές προσεγγίσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς και του υγειονομικού τομέα. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα σε φοιτητές να προτείνουν συμμετοχή σε κλινικές ασκήσεις ή μαθήματα εκτός της Ιατρικής Σχολής Κρήτης, γεγονός που προωθεί την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα του ΠΠΣ.

Η Επιτροπή Διασύνδεσης με το Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) (<https://med.uoc.gr/epitropi-sistima-ygeias/>) ενισχύει τη σύνδεση της Σχολής με τους επαγγελματικούς φορείς, διασφαλίζοντας ότι η φοιτητική εκπαίδευση αντανακλά τις πραγματικές ανάγκες του ΕΣΥ και της κοινωνίας. Μέσω των Κλινικών Ασκήσεων (9^ο έως 12^ο εξάμηνο σπουδών) και της συνεχούς ανατροφοδότησης από τους φοιτητές, τα μέλη ΔΕΠ και το λοιπό ιατρικό προσωπικό, το ΠΠΣ και οι υπεύθυνοι των Κλινικών Ασκήσεων αναπροσαρμόζουν το .

Τέλος, εκδηλώσεις όπως η ενημερωτική ημερίδα για την κλινική έρευνα ως προοπτική καριέρας (18/05/2022, Αμφ. 1, Ιατρική Σχολή) αποτελούν πλατφόρμες άμεσης αλληλεπίδρασης φοιτητών, αποφοίτων και επαγγελματιών. Μέσα από τέτοιες συναντήσεις προκύπτουν προτάσεις, ιδέες και αναγνωρίζονται κενά ή ανάγκες, τα οποία στη συνέχεια μεταφέρονται θεσμικά στις επιτροπές της Σχολής.

Η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και αποφοίτων, η θεσμοθέτηση μηχανισμών ανατροφοδότησης και η σύνδεση με το επαγγελματικό πεδίο διασφαλίζουν τη δυναμική και διαρκή εξέλιξη του προγράμματος σπουδών, διατηρώντας τον σύγχρονο και ανταγωνιστικό χαρακτήρα της Ιατρικής Σχολής Κρήτης.

Προτάσεις βελτίωσης του ΠΠΣ από αποφοίτους της Ιατρικής Σχολής ΠΚ

Οι απόφοιτοι της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης συμμετέχουν σε διαδικασία αξιολόγησης μέσω ερωτηματολογίου που διανέμεται από τη ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου, με στόχο την αποτίμηση της ποιότητας των σπουδών και τη διατύπωση προτάσεων για

τη βελτίωσή της. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιείται τρεις φορές ανά ακαδημαϊκό έτος (Δεκέμβριο, Μάρτιο και Ιούλιο). Μετά από σχετική αναθεώρηση (25η/1-6-2020 και 29η/10-12-2020 Συνεδρίαση ΜΟΔΙΠ), το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 78 ερωτήσεις. Οι ερωτήσεις καλύπτουν ποικίλες διαστάσεις της επαγγελματικής και ακαδημαϊκής προετοιμασίας, από τη θεωρητική γνώση έως την πρακτική εφαρμογή, περιλαμβάνοντας επίσης την υποστήριξη που παρέχεται, τις ευκαιρίες σύνδεσης με την αγορά εργασίας και τη γενικότερη εκπαιδευτική εμπειρία. Μέσα από αυτή τη διαδικασία διασφαλίζεται ότι οι απόφοιτοι της Ιατρικής Σχολής αποκτούν τα κατάλληλα εφόδια για την ομαλή μετάβαση τους στο επαγγελματικό περιβάλλον. Οι ερωτήσεις που αναλύονται και η σύνδεσή τους με τις εκπαιδευτικές εμπειρίες των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στον **Πίνακα 1**.

Πίνακας 1. Επιλεγμένες ερωτήσεις ερωτηματολογίου ΜΟΔΙΠ για την αποτίμηση των σπουδών από τους αποφοίτους της Ιατρικής Σχολής ΠΚ

Ερώτηση	Κωδικοί	Σύνδεση με αποκτώμενα προσόντα
Τα μαθήματα παρακολουθούν τις διεθνείς εξελίξεις στο εκάστοτε επιστημονικό πεδίο.	B1.4, B1.10, A2.17	<i>Η ευθυγράμμιση του περιεχομένου των μαθημάτων με τις διεθνείς εξελίξεις εξασφαλίζει ότι οι φοιτητές αποκτούν επίκαιρες γνώσεις και δεξιότητες, αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητά τους τόσο στην αγορά εργασίας όσο και στην επιστημονική έρευνα.</i>
Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει μαθήματα που αφορούν στις μεθόδους έρευνας στον επιστημονικό κλάδο.	B2.16, B2.2, A2.10	<i>Η εκπαίδευση στις μεθόδους έρευνας ενισχύει την κριτική σκέψη και την επιστημονική κατάρτιση των αποφοίτων, ιδίως για όσους στοχεύουν σε ακαδημαϊκή καριέρα ή επιθυμούν να εφαρμόσουν επιστημονικές μεθοδολογίες στην πράξη.</i>
Υπάρχει ικανοποιητική ενημέρωση για τη σύνδεση του αντικείμενου των σπουδών με τομείς της αγοράς εργασίας.	Γ1.18, Γ1.1, B1.21	<i>Η ενσωμάτωση επαγγελματικού προσανατολισμού στο πρόγραμμα σπουδών βοηθά τους φοιτητές να κατανοήσουν πώς μπορούν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους επαγγελματικά, βελτιώνοντας την ετοιμότητά τους για απασχόληση και καριέρα.</i>
Υπάρχει σύνδεση της πρακτικής άσκησης με το περιεχόμενο των σπουδών.	Γ2.23, Γ2.3, B2.28	<i>Η πρακτική άσκηση που εστιάζει στο αντικείμενο των σπουδών επιτρέπει την εφαρμογή θεωρητικών γνώσεων σε ρεαλιστικές επαγγελματικές συνθήκες, ενισχύοντας την εμπειρική μάθηση και τις επαγγελματικές δεξιότητες.</i>
Οι διδάσκοντες παρέχουν συμβουλές και υποστήριξη όταν τους ζητείται.	Δ26, Δ1, Γ30	<i>Η καθοδήγηση από τους διδάσκοντες υποστηρίζει την εξειδίκευση, τη στοχοθέτηση και την προσωπική ανάπτυξη των φοιτητών, διευκολύνοντας την ακαδημαϊκή και επαγγελματική τους πορεία.</i>

Στον **Πίνακα 2**, παρουσιάζουμε τις διαχρονικές μεταβολές στις απαντήσεις (μέση τιμή) των αποφοίτων στις παραπάνω ερωτήσεις.

Πίνακας 2. Διαχρονική μεταβολή της μέσης τιμής σε ερωτήσεις σχετικά με διαφορετικές διαστάσεις της επαγγελματικής και ακαδημαϊκής προετοιμασίας¹

Ερώτηση	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Τα μαθήματα παρακολουθούν τις διεθνείς εξελίξεις στο εκάστοτε επιστημονικό πεδίο.	3.98	3.63	3.72	3.78	3.68
Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει μαθήματα που αφορούν στις μεθόδους έρευνας στον επιστημονικό κλάδο.	2.64	2.96	3.21	3.14	3.15
Υπάρχει ικανοποιητική ενημέρωση για τη σύνδεση του αντικειμένου των σπουδών με τομείς της αγοράς εργασίας.	2.50	2.29	2.41	2.46	2.57
Υπάρχει σύνδεση της πρακτικής άσκησης με το περιεχόμενο των σπουδών.	4.06	3.43	3.85	3.84	3.94
Οι διδάσκοντες παρέχουν συμβουλές και υποστήριξη όταν τους ζητείται.	3.43	3.10	3.27	3.30	3.33

¹ N=222; Κλίμακα: 1-Διαφωνώ απόλυτα, 2-Μάλλον διαφωνώ, 3-Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, 4-Μάλλον συμφωνώ, 5-Συμφωνώ απόλυτα

Η ανάλυση των απαντήσεων που δόθηκαν από τους αποφοίτους στις επιλεγμένες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου αναδεικνύει σημαντικές παρατηρήσεις σχετικά με διαφορετικές διαστάσεις της ακαδημαϊκής και επαγγελματικής τους προετοιμασίας:

1. «Τα μαθήματα παρακολουθούν τις διεθνείς εξελίξεις στο εκάστοτε επιστημονικό πεδίο»

Η μέση τιμή κυμάνθηκε μεταξύ 3.63 και 3.98, με ελαφρά πτωτική τάση τα τελευταία χρόνια. Αν και οι αξιολογήσεις παραμένουν σε ικανοποιητικά επίπεδα, καταγράφεται κάποια αστάθεια που ενδέχεται να αντανακλά διαφοροποιήσεις ανά έτος ή ανάγκη για περαιτέρω επικαιροποίηση του περιεχομένου.

2. «Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει μαθήματα που αφορούν στις μεθόδους έρευνας στον επιστημονικό κλάδο»

Παρουσιάζεται άνοδος της μέσης τιμής από το 2.64 το 2019-2020 στο 3.21 το 2021-2022, η οποία διατηρείται σταθερά πάνω από το 3 τα τελευταία έτη. Η τάση αυτή υποδηλώνει βελτίωση στην έμφαση που δίνεται στις ερευνητικές δεξιότητες, χωρίς ωστόσο να καταγράφεται ακόμη υψηλή ικανοποίηση.

3. «Υπάρχει ικανοποιητική ενημέρωση για τη σύνδεση του αντικειμένου των σπουδών με τομείς της αγοράς εργασίας»

4. Η συγκεκριμένη ερώτηση καταγράφει σταθερά χαμηλές τιμές, με Γενικό Μέσο Όρο που κυμαίνεται από 2.29 έως 2.57. Η χαμηλή αυτή αποτίμηση υποδηλώνει περιορισμένη επαγγελματική διασύνδεση και αναδεικνύει έναν τομέα που απαιτεί ενίσχυση.
5. **«Υπάρχει σύνδεση της πρακτικής άσκησης με το περιεχόμενο των σπουδών»**
Οι τιμές παραμένουν σε σχετικά υψηλά επίπεδα, με μέσο όρο μεταξύ 3.43 και 4.06. Η σταθερή αυτή ικανοποίηση υποδηλώνει επαρκή ενσωμάτωση της πρακτικής εμπειρίας στο πρόγραμμα σπουδών, στοιχείο κρίσιμο για την επαγγελματική προετοιμασία των αποφοίτων της Ιατρικής Σχολής.
6. **«Οι διδάσκοντες παρέχουν συμβουλές και υποστήριξη όταν τους ζητείται»**
Η μέση τιμή κυμαίνεται μεταξύ 3.10 και 3.43, παρουσιάζοντας μικρή, ήπια βελτίωση. Αν και οι φοιτητές εκφράζουν θετική στάση απέναντι στη διαθεσιμότητα των διδασκόντων, τα αποτελέσματα υποδεικνύουν περιθώριο περαιτέρω ενίσχυσης της καθοδήγησης και της υποστήριξης που παρέχεται.

Ποιοτική αξιολόγηση στην ανοικτού τύπου ερώτηση («Παρατηρήσεις, σχόλια και προτάσεις για την βελτίωση της εκπαιδευτικής λειτουργίας») προς τους αποφοίτους της Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης

Το σημείο αυτό αφορά τις περιόδους 2019 και 2020, οπότε υπήρχε ανοικτού τύπου ερώτηση προς τους αποφοίτους, προκειμένου να εκθέσουν απόψεις και παρατηρήσεις για το ΠΠΣ της Ιατρικής Σχολής.

Από την ανάλυση των σχολίων αποφοίτων ($n=15$), προκύπτουν χρήσιμα συμπεράσματα τόσο για τις θετικές πτυχές της εκπαιδευτικής λειτουργίας όσο και για τομείς που χρήζουν βελτίωσης. Αναγνωρίζεται ευρέως ότι το πρόγραμμα σπουδών προσφέρει υψηλού επιπέδου θεωρητική κατάρτιση, ιδίως κατά τα πρώτα έτη, ενώ αρκετοί διδάσκοντες επιδεικνύουν ενδιαφέρον και αφοσίωση προς τους φοιτητές. Επισημαίνονται, επίσης, επιτυχημένα παραδείγματα οργανωμένων κλινικών ασκήσεων και διδασκόντων που ενθαρρύνουν την ενεργή συμμετοχή και την καλλιέργεια ανθρωποκεντρικής προσέγγισης στην άσκηση της Ιατρικής.

Ωστόσο, πλήθος αποφοίτων εκφράζει την ανάγκη αναθεώρησης του προγράμματος σπουδών με έμφαση στην αναλογική ενίσχυση των κλινικών μαθημάτων και τη μείωση της δυσανάλογης βαρύτητας που δίνεται σε βασικές επιστήμες, οι οποίες πολλές φορές διδάσκονται με δυσανάλογη λεπτομέρεια ή και χωρίς σαφές κλινικό αντίκρισμα. Σημαντικές παρατηρήσεις αφορούν την ανάγκη βελτίωσης του τρόπου εξέτασης και αξιολόγησης, την ενίσχυση της κλινικής εκπαίδευσης με μικρότερες ομάδες, την καθιέρωση ουσιαστικής σχέσης μεταξύ φοιτητών και διδασκόντων, και την αναβάθμιση των υποδομών για σύγχρονη, υβριδική εκπαιδευτική εμπειρία. Επιπλέον, ζητείται η ενίσχυση της διαφάνειας στη λήψη αποφάσεων και η θεσμική ενδυνάμωση του ρόλου των φοιτητών στον ακαδημαϊκό διάλογο.

Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ψυχοκοινωνική διάσταση των σπουδών, με αναφορές σε αυξημένο άγχος και δυσκολίες διαχείρισης του ακαδημαϊκού φόρτου. Η ανάγκη για ουσιαστική υποστήριξη των φοιτητών, όχι μόνο σε ακαδημαϊκό αλλά και σε προσωπικό επίπεδο, αναδεικνύεται ως κρίσιμος παράγοντας για τη διαμόρφωση ενός

εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που προάγει την ολοκληρωμένη επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη των μελλοντικών ιατρών

Συμπέρασμα

Η Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης αξιοποιεί την ανατροφοδότηση από φοιτητές, αποφοίτους κι άλλους φορείς (stakeholders) για τη συνεχή βελτίωση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ). Οι διαδικασίες επικαιροποίησης της ύλης και αναδιαμόρφωσης μαθημάτων βασίζονται σε οργανωμένες αξιολογήσεις που αναλύονται από αρμόδιες επιτροπές της Σχολής. Η ενεργή συμμετοχή φοιτητών στις επιτροπές, οι επαφές με το Εθνικό Σύστημα Υγείας και οι θεσμοθετημένες διασυνδέσεις με την αγορά εργασίας ενισχύουν τον προσανατολισμό του ΠΠΣ στις σύγχρονες εκπαιδευτικές και επαγγελματικές ανάγκες.

Τα αποτελέσματα από τις ποσοτικές και ποιοτικές αξιολογήσεις αποφοίτων αναδεικνύουν σημαντικές διαστάσεις της εκπαιδευτικής εμπειρίας. Ικανοποίηση καταγράφεται για τη σύνδεση της πρακτικής άσκησης με το περιεχόμενο των σπουδών και την ακαδημαϊκή υποστήριξη από τους διδάσκοντες, ενώ χαμηλότερες βαθμολογίες εντοπίζονται στην πληροφόρηση και καθοδήγηση σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση. Προς την κατεύθυνση ενίσχυσης της διασύνδεσης με την αγορά εργασίας, προτείνεται η περαιτέρω ενσωμάτωση επαγγελματικού προσανατολισμού στο ΠΠΣ, ώστε να ενισχυθεί η ετοιμότητα των αποφοίτων για το επόμενο επαγγελματικό τους βήμα. Σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση αποτελεί η πρόσφατη ενεργοποίηση και ενίσχυση της κοινότητας αποφοίτων (alumni; <https://old.med.uoc.gr/sxoli-alumni/>) της Ιατρικής Σχολής, καθώς και η παρουσία τους σε επαγγελματικά δίκτυα, όπως το LinkedIn (<https://www.linkedin.com/school/university-of-crete/people/?originalSubdomain=gr>), τα οποία μπορούν να λειτουργήσουν ως γέφυρες ανάμεσα στην εκπαίδευση και την αγορά εργασίας.

Τέλος, οι προτάσεις αποφοίτων επικεντρώνονται επίσης στην αναβάθμιση της κλινικής εκπαίδευσης, την εξισορρόπηση θεωρητικής και πρακτικής γνώσης, την ενίσχυση της παιδαγωγικής επάρκειας των διδασκόντων και τη δημιουργία πιο υποστηρικτικού, ανθρώπινου ακαδημαϊκού περιβάλλοντος.